

Risikoutsatte grupper

Hvordan rette innsats mot grupper der behov og effekt vil være størst?

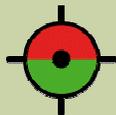
Irene Bergljot Dahle, Petroleumstilsynet 2008

Mål for prosjektet:

Utvikle et helhetlig bilde av risiko for arbeidsbetinget skade og sykdom for ulike grupper i petroleumsvirksomheten

Bidra til at kunnskap om risikoutsatte grupper brukes aktivt i en risikobasert tilnærming der **innsats rettes mot grupper hvor behov og effekt er størst**

PETROLEUM SAFETY AUTHORITY
NORWAY

Petroleumsnæringen har i dag omfattende kunnskap om risikoforhold

- Systematisk og risikobasert arbeid med HMS over tid
- Gode og varierte metoder for kartlegging
- Omfattende materiale fra kartlegginger
- God kjennskap til årsaksforhold knyttet til skader og ulykker
- Sterk tradisjon for arbeidstakermedvirkning i HMS-arbeidet

Utgangspunkt

- Betydelig datamateriale i næringen. Hva skal til for å bruke denne informasjonen i forhold til grupper?
- Krever ny tenkemåte: En er vant til å vurdere risiko knyttet til områder og oppgaver
- Krever kommunikasjon på tvers i organisasjoner (helse – sikkerhet)
- Hva med nomadene? Krever kommunikasjon og samarbeid mellom operatør og entreprenør

Hva kan vi oppnå?

- Vurdere total risiko for grupper – se rammebetingelser, eksponering for ulike arbeidsmiljøfaktorer og risiko for skade i sammenheng
- Treffe bedre i forhold til tiltak
- Treffe bedre med informasjon – f.eks kartlegginger som er utført av operatør
- Identifisere nye risikoforhold som oppstår gjennom nye oppgaver og nye sammensetninger av oppgaver

Petroleumsnæringen i dag

- Høyt aktivitetsnivå på landanlegg og til havs
 - Aldrende innretninger – omfattende behov for modifikasjonsarbeider
 - Haleproduksjon – nedbemanning
 - Økende krav til flerfaglighet
 - En rekke nye aktører – operatører, redere, entreprenører
 - Omfattende anvendelse av entreprenører og innleie av arbeidstakere
-
- **Klarer vi å identifisere de mest risikoutsatte gruppene?**
 - **Klarer vi å ivareta de menneskene som er involvert petroleumsnæringens aktiviteter?**

PETROLEUM SAFETY AUTHORITY
NORWAY

Noen erfaringer vi har gjort oss

- Tilsyn mot selskapenes styring av helse- og arbeidsmiljø
 - Mangelfull kartlegging av helse- og arbeidsmiljøfaktorer
 - Varierende kvalitet på kartleggingene
 - Delvis manglende eller utestående tiltak etter kartlegginger
- Mange aktører, noen lager rammer for andre
 - Mangelfull ansvarsfordeling i forhold til kartlegginger
 - Mangelfull kommunikasjon om kartleggingsresultater mellom operatør og entreprenører
 - Tilrettelegging av fysisk arbeidsmiljø - operatør eller reder eier innretning, mens 60-70% av arbeidstakerne som arbeider der er ansatt hos entreprenører og underleverandører
 - Store utfordringer knyttet til å følge opp nomadene
 - **Lite bevissthet om betydning av rammevilkår - som kontraktforhold - for risiko**

HMS i kontrakter – observasjoner

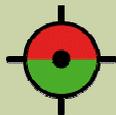
- Incentivbruken for å påvirke HMS:
 - HMS omtales i generelle vendinger med lite konkrete beskrivelser i kontraktsdelen
- Kontraktsvilkår som omtaler HMS-forhold fremkommer ikke i den mest forpliktende delen av kontrakten
- Intervjuene viste at selskapene var lite bevisste på hvordan rene HMS-incentiver kan påvirke HMS-nivået
- Intervjuene viste at selskapene heller ikke var bevisste på hvordan andre kontraktuelle incentiver indirekte virker på HMS-nivået

Rammevilkår

- **Nomadetilværelse**

- 59% er helt eller delvis enig i at ”Ulike prosedyrer og rutiner på ulike installasjoner kan være en trussel mot sikkerheten” (Risikonivåprosjektet 2007)
- Kompetanseutvikling – læring på arbeidsplassen
- Forutsigbarhet
- Vanskelig å spille inn forbedringsområder
- Inkludering
- Hvem har ansvaret?
- Hva med beredskap?

Rammevilkår

- Rolle og ansvarsfordeling mellom operatør og entreprenør
 - Oppfølging av kartlegginger
 - Se totalt risikobilde
- Kampanjearbeid
 - Ergonomiske forhold
 - Kjemikalieeksponering
- Kapasitet/bemanning
- Kontraktsmessige forhold
- Arbeidstid/Skiftordninger

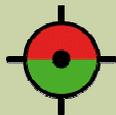
Erfaringer - kjemikalieområdet

- En rekke saker relatert til kjemikalieskadde arbeidstakere i norsk petroleumsvirksomhet
- Rapport om kjemisk arbeidsmiljø offshore 1.6.2007 identifiserte:
 - Manglende kartlegginger
 - Utilstrekkelig ansvarsfordeling mellom operatør og entreprenør mht kartlegging
 - Fokus på ordinær operasjon i HMS-arbeid, mens vedlikehold og rengjøring kanskje gir større eksponering

Noen erfaringer fortsetter...

- Støyindikator Risikonivåprosjektet:
 - Generelt høy støyeksponering
 - Høy grad av opplevde hørselsskader (spørreskjemaundersøkelse)
 - Registrerte hørselsskader (registret mulig arbeidsbetinget sykdom)
- Bekymringsmeldinger fra næringen angående bemanning og synkende kompetansenivå

Hvem er risikoutsatt?

Risikoprofiler for grupper

- Hvilke arbeidsoperasjoner er gruppen involvert i?
- Hvilke skader og uheldige arbeidsmiljøforhold kan vi se for oss knyttet til gruppens arbeidsoperasjoner?
- Hvilke (ulike) **rammebetingelser** arbeider gruppen under?
- Hvilken betydning har samspillet av flere eksponerings- og risikoforhold?

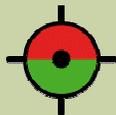
Søkelys på grupper gir innsikt i samspillet av risikofaktorer

PETROLEUM SAFETY AUTHORITY
NORWAY

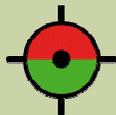
Risikoprofil: Overflatebehandlere (Risikonivåprosjektet 2007)

- Kjemikalier og støv:
 - Bruk av kjemikalier er knyttet til mange av overflatebehandlernes arbeidsoppgaver
 - Risikonivåprosjektet: 45% av overflatebehandlere svarer at de er nokså ofte eller oftere utsatt for hudkontakt med for eksempel olje, boreslam, rengjøringsmidler og andre kjemikalier (19% for alle offshoreansatte)
 - Verneutstyr gir ikke fullgod beskyttelse
 - Eksponering for støv i forbindelse med sandblåsning og metallisering
- Støy og vibrasjoner:
 - Overflatebehandlere har høyest støyeksponering av samtlige grupper innen petroleumsvirksomheten offshore (RNP 2007, gjennomsnitt 101dBA)
 - Den gruppen som rapporterer flest hørselsskader
 - Mangelfullt verneutstyr – etterlyser bedre utforming av integrerte masker og hørselvern
 - Overflatebehandlere er en utsatt gruppe mht vibrasjoner

Risikoprofil: Overflatebehandlere (Risikonivåprosjektet 2007)

- Ergonomiske forhold
 - Arbeidet er fysisk krevende og statisk, med belastende arbeidsstillinger/vanskelig tilkomst, tunge løft og tungt utstyr
 - Rapporterer tunge løft og belastende arbeidsstillinger i større grad enn gjennomsnittet for andre yrkesgrupper (Risikonivåprosjektet)
 - Halvparten av alle innrapporterte arbeidsbetinget sykdom for gruppen overflatebehandlere er relatert til muskel- skjellett plager
- Personskader
 - Står for 6% av alle personskader som er innrapportert i perioden 2000 – 2006 for entreprenøransatte - mens gruppen utgjør 3%
 - Lavere alvorlighetsgrad

Risikoprofil: Overflatebehandlere (Risikonivåprosjektet 2007)

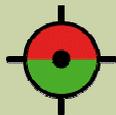
Rammebetingelser:

- Nomader
- Kampanjevedlikehold
- Psykososiale forhold: Lav belønning – høy risiko
- Dårlig tilrettelegging for vedlikeholdsarbeid – tilkomstproblematikk
- Forbedringsarbeidet oppleves å ha stagnert:
 - Kunnskapsutvikling på kjemikalieområdet
 - Utvikling av verneutstyr
 - Uvikling av nye metoder for overflatebehandling
 - Nye materialer
 - Bedre sentrale forskrifter vedr. bruk av verneutstyr og rotasjonsordninger

Risikoprofil: Overflatebehandlere (Risikonivåprosjektet 2007)

- Overflatebehandlere har høyere eksponering for en rekke fysisk/kjemiske faktorer i sitt arbeidsmiljø samtidig som at barrierene som skal beskytte om skade og sykdom i stor grad er knyttet til enkeltpersoner
- Tilgjengelig kunnskap gir grunn til å fremheve denne gruppen som en av de mest risikoutsatte i petroleumsnæringen.

Risikoprofil – brønnservicearbeidere

- Brønnhendelser/fallende gjenstander/klemskader
 - Kjemikalieeksponering
 - Støyeksponering - jobb og hvile
 - Arbeidsbelastning og mangelfull tilrettelegging
 - Krevende vær og vibrasjoner
 - Inkludering i planlegging, drift og sosialt liv
 - Nomader - irregulære skiftordninger, nattarbeid, samsoving og shuttling
 - 68 % sier at innretning varierer (Risikonivåprosjektet 2006)
 - Parallele arbeidsoperasjoner
 - 35 % er helt eller delvis enig i at det ofte pågår parallelle arbeidsoperasjoner som kan føre til farlige situasjoner
 - Vanskelig å følge opp gruppen
 - Andre rammebetingelser - kontraktsforhold
-
- A photograph of a man from the chest up, holding a large, silver adjustable wrench high above his head with both hands. He is looking upwards. The background is a dark, textured blue.

Usikkerhet knyttet til eksponerings- og risikoforhold

- Petroleumsnæring i kontinuerlig endring
 - Nye risiko- eller eksponeringsforhold introduseres
- Ukjente eksponerings- og risikoforhold
- Samspill av ulike typer eksponering
- Arbeidsorganiseringens betydning for eksponering
- Langtidsvirkninger

Behov for å følge eksponerings- og risikoforhold over tid

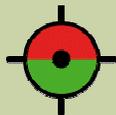
PETROLEUM SAFETY AUTHORITY
NORWAY

Risikoutsatte grupper - Ptils aktiviteter

- Informasjon og datainnhenting gjennom møter og deltakelse på konferanser
- Arbeidsseminar med fagpersoner fra forskning og næring – april 2007
- Risikonivåprosjektets kvalitative del – feltarbeid 2006 og arbeidsseminarer 2007
- Redskap til å identifisere potensielt risikoutsatte grupper
 - Etablert ny database – metodeprosjekt med hjelp fra SINTEF Helse, Avdeling for epidemiologi
 - Mulighet til å koble eksisterende kvantitative med kvalitative data
 - Utvikle standard analyser

Tilsyn hav og land med fokus på risikoutsatte grupper 2007

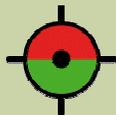
PETROLEUM SAFETY AUTHORITY
NORWAY

Forventinger til næringen

- Identifiserer risikoutsatte grupper på tvers av arbeidsgivere og uavhengig av plassering i kontraktskjeden
- Påse og sikre oppfølging – arbeide forebyggende
- Oppfylle kravene om å se arbeidsmiljøfaktorer enkeltvis og samlet
- Øke bevissthet om betydning av rammevilkår og kontraktforhold og **sette i verk tiltak for å redusere risiko**

- Takk for meg!

PETROLEUM SAFETY AUTHORITY
NORWAY

